

Sygn. akt VU 1274/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Nowakowska

Protokolant Alina Kędzia

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2015 r. w Kaliszu

odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 18 września 2015 r. Nr (...)

w sprawie M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę wcześniejszą z tytułu opieki nad dzieckiem

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18.09.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O.odmówił M. K. przyznania prawa do emerytury wcześniejszej dla pracowników z tytułu opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki, gdyż na dzień 31.12.1998r. pozostając w zatrudnieniu nie sprawował osobistej opieki nad dzieckiem.

Odwołanie od tej decyzji wniósł do sądu M. K. domagając się przyznania emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem, gdyż pracował aby zapewnić środki na utrzymanie rodziny i opiekę nad synem sprawował na zmianę z żoną. Dodatkowo powołał się na to, że zmarła żona pobierała wcześniejszą emeryturę z tytułu opieki nad dzieckiem, a prawo do emerytury przysługuje również ojcu dziecka

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił co następuje.

M. K. -urodzony (...)pozostaje w zatrudnieniu w (...) S.AOddział w K.od 26.II.1969r. do nadal. Nie miał przerw w zatrudnieniu.

(dowód- zaświadczenie zakładu (...) S.A. z 16.07.2015r. k 5 ar)

Jego syn M., urodzony (...). przez Obwodową Komisję Lekarską ZUS orzeczeniem z dnia 13.07.1993r. został zaliczony do II grupy inwalidów przed 16 rokiem życia (orzeczenie k 7 akt ZUS).

Poza sporem jest, że zmarła żona odwołującego się W. K. (1) pobierała emeryturę wcześniejszą z tytułu opieki nad synem.

W odwołaniu od decyzji odmawiającej emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym M. K. powołał się na to, że syn (osoba z porażeniem mózgowym) zawsze wymagał stałej opieki, którą sprawował nad nim na zmianę z żoną.

Jako jeden z argumentów za przyznaniem mu emerytury z tytułu opieki nad synem odwołujący wskazał to, że zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego w razie śmierci matki z prawa do wcześniejszej emerytury może skorzystać ojciec dziecka.

Sąd zważył co następuje

Zgodnie z treścią art. 186 ust.3 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013r. poz. 1440 z późn. zm.) do wniosków osób urodzonych przed dniem 1.01.1949 r., które do dnia wejścia w życie ustawy nie zgłosiły wniosku o emeryturę, mimo, że spełniały warunki do nabycia prawa do tego świadczenia stosuje się przepisy ustawy i dekretu wymienionych w art.195 dotyczące warunków nabycia prawa do emerytury, chyba, że przepisy tej ustawy są dla tych osób korzystniejsze,

Powyższe oznacza, że osoby, które spełniały warunki do świadczenia przewidzianego w poprzednim stanie prawnym, którego w nowym, istniejącym od 1.01.1999r. porządku prawnym ustawodawca już nie przewidywał, a nie złożyły wniosku o to świadczenie, mogą uzyskać do niego prawo składając wniosek później, , jeśli wszystkie warunki spełniali w momencie zmiany przepisów czyli 1.01. 1999r.

Jednym z tych świadczeń jest emerytura wcześniejsza z tytułu opieki nad dzieckiem uregulowana rozporządzeniem Rady Ministrów z 15.05.1989r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz. U. nr 28 poz. 149 ze zm.)

Zgodnie z tym aktem prawnym emerytura wcześniejsza z tytułu opieki na dzieckiem wymagającym stałej opieki, pielęgnacji, pomocy w czynnościach samoobsługowych przysługiwała matce urodzonej po 31.12.1948r. jeżeli na dzień 31.12.1948r. spełniła łącznie następujące warunki:

- nie mogła i nie może kontynuować zatrudnienia z powodu stanu zdrowia swojego dziecka, wymagającego - bez względu na wiek - jej stałej opieki oraz

pielęgnacji lub pomocy w czynnościach samoobsługowych,

- ma okres zatrudnienia określony w art.26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, zwanej dalej, „ustawą”;

- sprawuje osobistą opiekę nad dzieckiem, które:

a) zostało zaliczone do I grupy inwalidów, bez względu na przyczynę chorobową inwalidztwa,

albo

b) zostało zaliczone do II grupy inwalidów z powodu jednego ze stanów chorobowych wymienionych w ust. 3, a inwalidztwo dziecka istnieje od urodzenia albo powstało przed ukończeniem 18 roku życia

- nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego.

Przepisy te mają zastosowanie do obojga rodziców i to bez względu na ich datę urodzenia.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 4 stycznia 2000 r. (sygn. K 18/99 - OTK 2001/1/1) orzekł, że powołany przepis art. 186 ust. 3 w zakresie, w jakim

uzależnia stosowanie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki, od daty urodzenia wnioskodawców, tj. urodzenia przed dniem 1 stycznia 1949r., jest niezgodny z

art. 2 Konstytucji RP przez to, że narusza zasadę ochrony praw nabytych.

Konsekwencją tego orzeczenia było przyznawanie wcześniejszych emerytur osobom urodzonym po dniu 1 stycznia 1949 r., które udowodniły 20 lat (kobieta) lub 25 (lat mężczyzna) okresów składkowych i nieskładkowych, a ich ostatnie ubezpieczenie przed dniem 1 stycznia 1999 r. wynikało ze stosunku pracy. Przystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego nie wpływa na możliwość realizacji nabytego przed dniem 1 stycznia 1999 r. prawa do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki.

Ostatecznie prawo do wcześniejszej emerytury w oparciu o przywołane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. przysługuje więc- bez względu na urodzenie przed czy po dniu 1 stycznia 1949 r. - tym wszystkim pracownikom (matce lub ojcu), których ostatnie ubezpieczenie przed dniem 1 stycznia 1999 r. wynikało ze stosunku pracy, a którzy legitymowali się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym i sprawowali opiekę nad dzieckiem wymagającym stałej opieki, **nie mogąc kontynuować z tego powodu dalszego zatrudnienia.**

Prawo do wcześniejszej emerytury w oparciu o powołane rozporządzenie nie przysługuje osobom, które sprawowały opiekę nad dzieckiem kontynuując dotychczasowe zatrudnienie.

Warunek zaprzestania zatrudnienia w związku z koniecznością zapewnienia opieki nad dzieckiem (będącym w określonym stanie zdrowia) jest jednym z koniecznych, które muszą być spełnione łącznie. Oprócz niego spełnione muszą być też warunki co do stażu ubezpieczeniowego rodzica i co do stanu zdrowia dziecka.

Odwołujący się na dzień 1.01.1999r., (jaki to moment jest decydujący dla zachowania praw nabytych w poprzednim stanie prawnym) nie zaprzestał zatrudnienia w związku ze sprawowaniem opieki nad synem, ani nawet nie przerwał swego zatrudnienia, a tylko wówczas mógłby nabyć prawo do świadczenia.

Fakt kontynuowania zatrudnienia bez wątpienia był uzasadniony z życiowego punktu widzenia, ale powoduje, że na chwilę zmiany stanu prawnego nie zostaje spełniony jeden z warunków koniecznych do nabycia świadczenia, które już nie jest przewidziane przez ustawodawcę w obecnym stanie prawnym.

Emerytura w w/w rozporządzenia nie ma charakteru rekompensaty dla rodziców, którzy ponosili zwiększony nakład pracy w związku ze stanem chorobowym dziecka, ale ma służyć wyrównaniu sytuacji tych rodziców, którzy w związku z tą sytuacją zmuszeni byli do zaprzestania zatrudnienia i nie mieli możliwości wypracowania własnego świadczenia emerytalnego.

Powolywanie się na prawo dla ojca w wypadku śmierci matki jest bezpodstawne. Możliwość taka oczywiście istniała, ale dotyczyła tylko sytuacji gdy zgon matki nastąpił podczas obowiązywania przepisów o emeryturze wcześniejszej czyli przed 1.01.1999r. a ojciec zmuszony był do zaprzestania zatrudnienia.

Odwołujący się, który w zatrudnieniu pozostaje nieprzerwanie od 1969r. nie spełnia zatem warunku do przyznania emerytury wcześniejszej z tego tytułu.

Odwołanie jako bezzasadne podlegało więc oddaleniu i zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 kpc orzeczono jak w wyroku.